

ניצוצי אורות

דברי תורה שנשמעו במשך השנים מאת
כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק שליט"א

~ ראש השנה ~

קונטרס זו וכל ספרי רבוה"ק
ניתן להשיג

בניהמ"ד תולדות יצחק דחסידי סקאליע
4433 – 18 Ave.

יו"ל ע"י מערכת 'קול סקאליע'

1605 313 1833 #1-3

1585 – 280 - 2414

~ אמרי קודש ~

תקעו בחדש שופר. נ"ל צעו"ה ע"פ מ"ד דאיתא צירושלמי (סוטה לא. פרק ז' הל' ד) חמש מאות ושבעים ושש צריתות נכרתו על התורה. וזש"ה שרריכים לחדש המלוכה ציומא דראש השנה, ולקבל עצמו עומ"ש מחדש על כל השנה, וזה נרמז צתיבת תקע"ו, שג"י כמנין צריתות שנכרתו על התורה, וזה נריך להיות צחודש, היינו צהתחדשות, לקבל על עצמו מחדש כאילו זה היום תחלת מעשיך, ועי"ז תזכה לשופר שהוא צחי צינה עלמא דחירות, ואין לך צן חורין כמי שעוסק צתורה (אבות ו, ב).

תקעו בחדש שופר. ת'קעו צ'חודש ש'ופר ר"ת שצ"ת, להורות שצבת הוא צמקום תקיעת שופר, שכל דינין מתעצרין מינה, היינו מתוקף קדושת השבת, ואין צריכין להמתקת השופר, ע"כ צגצולין לא תוקעין כתקנת חז"ל (ר"ה כט:). אצל צמקדש תוקעין כגזירת הכתוב יום תרועה יהי לכם, ששם הוא למעלה מענין הנ"ל, ואין שצות צמקדש (פסחים סה.), שאין צריכין לפחד שם מהדינים וסט"א, משום שהם מפחדים מקדושת המקדש, רק שם הוא חוק צלי טעם, רק יום תרועה יהי לכם (צמדצר כט, א) היינו להמליך הקצ"ה צמקום המלוכה.

ליודע מחשבות ביום דין לבובש בעם בדין (שחרית ר"ה). נ"ל צעו"ה כי הקצ"ה מנרף המחשבות טויות של מעשים טוים שמקצלים על עצמם ציום הדין, ומנרף להמעשים טוים שכבר עשו, וזה ליודע מחשבות ציום דין, כי ידיעה הוא לשון חיבור, ועי"ז כוצש כעסו צדין.

או יאמר כי איתא צמהרש"א ז"ל על הגמרא (עירובין יג:): נמנו וגמרו נח לו לאדם שלא נצרא וכו', פירוש שמנו מנין המלות, וראו שהם רמ"ת, ולא תעשין הם שס"ה, נמלא שאדם קרוצ להפסק ורחוק משכר, ע"כ גמרו נח לו לאדם שלא נצרא ע"כ.

וצאמת איתא צספה"ק ע"פ שארז"ל (קידושין מ.) שמחשבה טובה הקצ"ה למעשה, אצל צהעצירה אין הקצ"ה מנרף המחשבה למעשה, א"כ יכולים לצרף למנין המלות המחשבה טובה ג"כ, א"כ המלות הם כפלים כמספר רמ"ת, והעצירות הם רק שס"ה, נמלא שקרוצים לשכר ורחוקים מהפסד. וזה ליודע מחשבות ציום דין, היינו המחשבות של המלות, ועי"ז כוצש כעסו היינו העצירות שנקראים כעס, שהם מכעיסים להקצ"ה, ונתעורר רחמים רבים.

ע"כ מיל"ה גימ' פ"ה, לרמוז שחם שומרים את הפה נשמר עי"ז מפגם הצרית, כמא"כ (קהלת ה, ה) אל תתן את פיך לחטיא את צשרך, וזכות המילה זוכין לקדושת הפה, היינו לדבר דיבורים קדושים לפני הקב"ה בהתקשרות ודציקות צכח יסוד לדיק, וע"כ מילה הוא מלשון דיבור, כמ"ש (תהלים קלט, ד) כי אין מלה בלשוני, ומלשון מלה צסלע וכו' (מגילה יח.), ומלתו על לשוני (שמו"ב כג, ב).

חש"ה מי יעלה לנו השמימה, היינו אין זוכין לעלות השמימה, היינו אין זוכין לעלות השמימה צדציקות המחשבה ודיבור, רק ע"י כח צרית מילה שגרמו צר"ת מי יעלה לנו השמימה כנ"ל, וע"י דיבור פ"ה שגי' כמספר מיל"ה שרומז על צרית הלשון כמאמרם ז"ל (מו"ק יח.) צרית כרותה לשפתים, וצחם שומרים צרית הפה, עי"ז התפלה עומד צרומז של עולם, שעולה לשמים ומוריד השפעות טובות, ע"כ נרמז צס"ת מי יעלה לנו השמימה שם הוי' צ"ה שהוא שם החסד כנודע.

לשמוע קול שופר (גוסח ברכת השופר). מה שתיקנו נוסח לשמוע, הנה עיקר התיבה הוא לשמ"ע. י"ל דידוע דכוונת התקיעות לעורר את האצות הקדושים לצרהם יצחק ויעקב להמתיק את הדינים ולעורר רחמים

ולכן נאמר כי חוק לישראל [מלשון ל"י רח"ש היינו מקום המקדש שהוא מרום מראשון (ירמיה יז, יב)] הוא, זה קאי על המקדש שתוקעין אפילו צשצת, אצל משפט לחלקי יעקב, [מלשון עקב היינו צגצולין סוף המדריגות] שמה יש טעם צתקיעה להצריח החילונים ולהמתיק הדינים, וזה לא שייך צשצת.

בי חק לישראל הוא. כי חק לישראל הוא. ס"ת קל"א מספר סמא"ל, לרמוז שתקיעת שופר מערצב וסותם פה השטן. בי חק לישראל הוא. כי חק לישראל הוא משפט לחלקי יעקב. עיקר התשובה צתקיעת שופר הוא על ענין של פגם הצרית, ואיתא צספה"ק שהוא סגולה לצטל היצ"ר הנ"ל, לכן נרמז צפסקוק זה תקעו צחדש שופר וגו', כי חוק לישראל הוא משפט לחלקי יעקב ר"ת מיל"ה.

מי יעלה לנו השמימה (ל, יב). איתא צספה"ק טהרת הקודש [הקדמון] (ח"א סדר הנהגת היום סוף פרק ב) צשם מהר"י אצובצ ז"ל וז"ל, כי אתה שומע תפלת כל פה, ואינו שומע תפלת עכו"ם, אלא תפלת ישראל צזכות המילה, מיל"ה גימ' פ"ה ע"כ.

וזה שגרמו צמקרא קודש הזה, מי יעלה לנו השמימה ר"ת מיל"ה שגימ' פ"ה, צצרית הלשון מכוון כנגד צרית המעור,

כנודע. והנה לשמ"ע צמילוואו כזה, למ"ד
שי"ן מ"ם עי"ן מספר אצרה"ם יח"ק
ויעק"צ צמספר מכון.

עוד י"ל ע"פ מ"ד צירושלמי (ר"ה ז):
ו"ל, צנוהג שצעולם מלך צשר ודם גוזר
גזירה, רצה מקיימה, רצו אחרים מקיימים
אותה, אצל הקצ"ה אינו כן אלא גוזר
גזירה ומקיימה תחילה מאי טעמא (פי'
מהיכן למידין את זה) ושמרו את
משמתי [וגו'] אני ה' (ויקרא כב, ט).
אני הוא ששימתי מנאותיה של תורה
תחילה, ע"כ. הרי כי הקצ"ה מקיים
התורה. ועל כן תקנו לנו אנשי כנסת
הגדולה הנוסח של צרכת המנאות אשר
קדשנו "צמנאותיו", פי' כי קידש אותנו
הש"י צהמנאות אשר הוא כציכול ג"כ
מקיימם, ועל כן נקראים מנאותיו.

והנה צר"ה יש חיוב לשמוע קול שופר,
ע"כ אנו אומרים להקצ"ה שישמע לקול
תקיעתינו כי הוא ג"כ מקיים מנאות
שופר, ועי"ז יעלה זכרונו לפניו לטובה
וצמה צשופר (ר"ה טו.). וזה שאנו
אומרים להקצ"ה אשר קדשנו "צמנאותיו",
והוא נונו "לשמוע" קול שופר, על כן
גם הוא ישמע לקול תקיעתנו.

יום תרועה יהיה לכם (במדבר כט,
א). י"ל הלא כל תרועה צריך תקיעה
לפניה ולאחריה כמ"ס צגמרא (ר"ה לג:).
ונמצא כי רוב הקולות הם תקיעה, א"כ

למה נקט צקרא רק תרועה. הגם דעל
פי הפשט לא קשה כלום כי העיקר הוא
התרועה, מ"מ ע"פ סוד צריכים להמתיק
התרועה, צהתקיעה שלא יוכל להתפשט,
ע"כ יש תקיעה מלפניו ומלאחריו
להמתיקו. נמצא כי תכלית התקיעות הם,
שהתקיעות יתגזרו על התרועות, א"כ
למה נקט צקרא יום "תרועה" דייקא.

וי"ל כי אם חל ר"ה ציום שצת אינם
תוקעין, ורק מזכירין זכרון תרועה, צפה.
והנה איתא צזוה"ק (תיקונים מט.) ו"ל,
תקיעה מן מוחא, שצרים מלצא, כמה
דאת אמר (תהלים נא, יט) לצ "נשצר"
ונדכה אלקים לא תצוה וגו'. דא איהו
זצחי אלקי"ם "רוח" נשצרה (שם). קלא
צתרועה מכנפי ריאה, וכלהו אתכלילו
צקנה וריאה ואתעצידו קול ופומא דצור.
ועוד נשמתא ורוחא ונפשא דצר נש,
אינון תקיעה תרועה שצרים, נפשא צלצא
ודא שצרים, כמד"א לצ נשצר ונדכה.
נשמתא צמוחא ודא תקיעה. רוחא צכנפי
ריאה וכו' יעו"ש, ע"כ.

הרי דתרועה הוא צחינת "רוח" ממללא
וצחינת קול ודצור. וע"כ נקט צקרא
תרועה דייקא, לרמוז כי ציום שצת אינם
צריכים להתקיעה שמעורר סוד המוח
והמחשצה להמתיק הדינים, וכן אינם
צריכים השצרים שהוא צחי' הנפש צחי'
מעשה, שהוא תקיעת שופר צפועל, אלא
די צדיצור צלצד להמתיק הדינים, כי

שבת הוא סוד עולם הדבור (זוהר ח"א לז). ועל כן פועלים הכל בדבור בלבד, כי אינו כתוב מפורש בתורה רק יום "תרועה", ותרועה הוא סוד הרוח והדיבור כנ"ל.

מנהגינו לאכול אבטיח בראש השנה. מנהגו של מורי ורבי זקיני מרן אדמו"ר הקדוש זוק"ל הי' לאכול אבטיח (שקורין במדינתנו וואסיר מעלאן) בליל ראש השנה בתוך הסמנים כדי לעורר חסדים, והי' תמיד אומר בשעת מעשה, מים הוא חסדים. והמנהג הזה הי' מקובל אללו ממנהגי זקיני הרה"ק הרבי ר' צרוך ממעוזיבזו זללה"ה זי"ע. ומאחתי ראיתי בספה"ק אמרי פנחס בשם הרה"ק ר' פנחס מקאריץ זללה"ה זי"ע צסימן תס"ג וז"ל, לכך דנין בר"ה, שהוא בכסה ליום חגנו (תהלים פא, ד). שהלצנה מתכסה זו בתחילת החודש (ציצה טז). כי כל הימים טובים אינו כן. כי מהלצנה הוא תנועת המים, והם חסדים. ואם היו דנים בחצי חודש, היו חסדים גזרים ולא היו יכולין לדון, שאז הלצנה במילואה.

לכן ר"ה בתחילת החודש, זמן שהלצנה מתכסה. ומטעם זה יש לאכול "הארצון" (אבטיח בלשון רוסיא) בראש השנה שגידולו מהלצנה, לעורר החסדים. ואיתא שם עוד צסימן תע"ז וז"ל, גם אמר (הרה"ק ר"פ מקאריץ ז"ל) טעם למה אכולין "הארצון" בר"ה, כי הוא גדל

מהלצנה, שהוא מניע כח המים. והראי', כי בלילה אחת גדל הרבה יותר מאמה כשהלצנה זורח, וטבעו קר אפילו בחום הקיץ, כשחותכין אותו הוא קר מצפנים, ולכן נקרא "קרא" מלשון קרירות, והוא התקררות והמתקת הדינים בר"ה, ע"כ. ויש לרמוז עוד טעם צזה, כי אבטיח הוא מלשון "אבטח" ולא אפחד (ישעי' יז, ב). מלשון בטחון, והצוטה צה' חסד יסודצנו (תהלים לז, י). על כן אבטיח רומז על חסדים, וסימנא מילתא, וצפרט בר"ה.

טעם צירוף שם הוי' של חודש תשרי נרמז בס"ת ויראו אותה שרי פרעה וגו'. הנה בחודש תשרי היא זמן של איתערותא דלתתא על תשובה ותיקון המעשים, ואז מלאך רע בעל כרחו יספר שצחו ושמו יעלה כטוב שמן. ע"כ נרמז צירוף שם הוי' צ"ה של חודש תשרי בס"ת ויראו' אתה' שרי' פרעה', ששרי פרעה רומז על המקטרגים, והם כשרואים את הנשמה מהללים אותה אל פרעה שהוא השטן, ואח"כ ציוה"ק השטן בעצמו מתחיל לדבר טוב על ישראל כמ"ש צוה"ק (ח"א קעד:). ואז נמשך מזה שמחה גדולה למעלה. ומזה נמשך למטה זמן שמחתינו, ועל כן הצירוף הוא והי"ה לשון שמחה.

משא"כ צניסן צאה ההתעוררות מלמעלה, ע"כ הצירוף יוצא מר"ת י"שמחו ה'שמים

להורות כי התעוררות של חודש ניסן הוא אור ישר מלעלה צלי התעוררות התחתונים. וגם י"ל כי שם הוי"ה פירושו הי' הוה ויהי'. ומורה כי האור צא אז כקדר הזה, שנמשך ממדריגת הי' רצ"ל ממי שהי' תמיד צמליאות זה הקצ"ה, לצחי' ההוה, למי שלא הי' תמיד צמליאות אלא שנהווה עכשיו בזמן הזה הן הנצראים, וצחיזה זכות צא האור, בזכות יהיה, שסוף כל סוף יהי' כל אחד מישראל צמדריגת לדיק.

ו'תגל ה'ארץ, שהשמחה נמשכת מהשמים, וזה גורם ותגל הארץ ג"כ. אצל שמחה אמתית היא כשהאדם מעורר את עצמו שזה לא נהמא דכסופא היא, וגם שמחה אמתית היא מסטרא דשמאלא כנודע (ח"א קג:). וע"כ רק סוכות נקרא זמן שמחתינו, ולא פסח. וגם הצירוף של חודש תשרי נרמז צס"ת דייקא, להורות כי ההתעוררות צאה מהסוף כל דרגין היינו מעוה"ז, משא"כ הצירוף של חודש ניסן נרמז צר"ת דייקא, להורות שההתעוררות צאה מראש כל דרגין, וע"כ הצירוף הוא אותיות שם הוי"ה כסדרן,

~ מאמרי קודש ~

ענין 'שתמליכוני עליכם'

וכל מצוה שתלוי צמעשה, היינו מצוה מעשיות, כשמקיים אותן מתקן ומשלים צוה את הנפש, (ואפילו מצוה ק"ש וספירת העומר הם מצוה מעשיות, דקי"ל עקימת שפתיו הוי מעשה). וכל מצוה שתלוי צדיצור, כענין לא ימוש ספר התורה הזה מפין (יהושע א, ח), שמצוה לימוד התורה הוא צפה, ולא רק צמחשצה, שצשציל זה טבעו חכמים צצרכת התורה לעסוק צ"דצרי" תורה,

הצ"ה איתא צגמרא ר"ה (טז). אמר רבה, אמר הקצ"ה אמרו לפני צר"ה מלכיות זכרונות ושופרות, מלכיות כדי שתמליכוני עליכם, זכרונות כדי שיצא לפני זכרוניכם לטובה, וצמה צשופר ע"כ. ר"ה הוא ענין של ונחדש שם המלוכה (שמו"א יא, יד), כי צריכים לחדש המלוכה של הקצ"ה, היינו לקבל על עצמו עומ"ש מחדש על כל השנה, על מחשבה דצור ומעשה. וידוע מעשה הוא מצד הנפש,

לימוד התורה נעשה בקרצך קדוש (הושע יא, ט, ועיין תענית יא:), היינו שנתקדש הפנימיות של האדם, ונתלהב מאד לכל דבר שצקדושה, כי אין קדושה כקדושת התורה, שהקצ"ה הלביש אורות עליונים ואורות רוחניים באותיות תורה שצכתב.

וחכמינו ז"ל השיגו את זאת צרות קדשם ונהגו צנו טובת עין ומסרו לנו צתורה שצעל פה את הצחינות עליונות וקדושות צלצושים של פשטי ודרושי הלכות וסוגיות עמוקות צש"ס שכל העוסק צהם נתקדש בקדושתם, שיט להם שרשים גבוהים מאד ונתיצות נעלמים, והמאור שצהם מחזיר את האדם למוטב, ואפילו שהעוסק צהם לא משיג כל ההשגות שהיו לחז"ל צדצריהם, הדצורים הקדושים שלהם מזככים ומאירים את הנפש, שהרות מלביש ומאיר לנפש, וזה הענין של זכרונות, שעל התורה נאמר (דצרים ד, ט) "זכר" אל תשכח את הדצרים אשר ראו עיניך ופן יסורו מלצצך כל ימי חיך.

וזה ההפרש לצין מצות מעשיות ללימוד התורה, שצמנות מעשיות ממליכים הקצ"ה ציחודא תתאה צצחי' צרוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד צעולם הזה, צצחי' ומלכותו צכל משלה על כל דצרים הגשמיים, וזה כדי שתמליכוני עליכם, עליכם דייקא, וצתורה עולים למעלה ומדצקים א"ע להקצ"ה ומרגישים ציטול

והערצ נא וגו' את "דצרי" תורתך צפינו וצפיות עמך צית ישראל, צהם מתקן ומשלים את חלק הרות, שדיצור הוא מן הרות, שעל הפסוק ויהי האדם לנפש חיה (צרחשית צ, ז), תירגס אונקלס לרות ממללא, וכמאה"כ (משלי כט, יא) כל רוחו יוציא כסיל, היינו שמדצר תמיד כל מה שמחשצ צלצו, וזה כל רוחו יוציא כסיל, שע"י דצור מגלה מה שצלצו.

וכל מצוה שתלוי צמחשצה, היינו יראת השם ואהצת השם צכל ענפים שלהם, וענפי ענפים שצהם, שזה מקצוע גדול שצני אדם מזלולים צהם, והם עומדים צרומו של עולם, היינו שהם התרין גדפין שעל ידם עולים כל המצות למעלה להיות עטרה צראש אלקי הצצאות, וגם על ידי מצות אמונה וצטחון וכדומה, על ידם מתקן חלק הנשמה.

וזה ענין של אמרו לפני מלכויות כדי שתמליכוני עליכם, היינו לקבל עליכם עומ"ש צפשטות על חלק המעשה, להמליך הקצ"ה על כל רמ"ח איצרים ושס"ה גידים ע"י קיום רמ"ח מצות עשין ושס"ה ל"ת צמסירת נפש וקצלת עול, וזכירה מציאה לידי עשיה, זכרונות כדי שיצא לפני זכרוניכם לטובה, היינו לקבל על עצמו לעסוק דצרי תורה צכל כוחו וכוונתו לתקן הרות ולהמשיך על עצמו רוח דקדושה צצחינת ואת רוחי אתן בקרצכם (יחזקאל לו, כז), כי על ידי

הגשמיים ועולים ומתדזקים צרוחניים
 צחינת יחודא עילאה שמע ישראל ה'
 אלקינו ה' אחד, שמתאחדים עם הקצ"ה
 מקור כל המקורות, עד שכמעט
 מתצטלים צמאיחות כידוע לטועמים
 מתיקות ועריצות התורה, וזה זכרונות
 כדי שיצא זכרוניכם לפני, לפני דייקא,
 צחינת יחודא עילאה כביכול, ושופרות
 הוא בעולם הבינה, שנקרא שופרא
 דיוצלא, ועולם הבינה הוא עלמא דיוצל
 וחירות כידוע, ושם צחינת נשמה, שע"י
 התצוננות צאים לידי שפרו מעשיכם,
 היינו שהמעשים יהיו מן הנשמה, ולא
 כמנות אנשים מלומדה, ושופר הוא
 העיקר המחשבה צחינת חכמה ואינה
 מלאכה (רה כט:), רמיזא דחכמתא,

שמרמוזים להקצ"ה ומתפללים צמחשצה,
 ששם אין מלאכים ומקטריגים שולטים,
 לפיכך אמרו חז"ל (ר"ה טז.) צמתק
 לשונם, וצמה צשופר, היינו שהמלכויות
 היינו המעשה, והזכרונות, היינו הדבור,
 יהיה צשופר צמחשצה וכוונה רזויה, ולכן
 תקנו עשר פסוקים של מלכויות להמליך
 הקצ"ה על עשר כוחות הנפש דקדושה,
 זכרונות כנגד עשר כוחות הרוח, שופרות
 כנגד עשר כוחות הנשמה, ויעזור השי"ת
 שנזכה לעצוד את השי"ת ויעשו כולם
 אגודה אחת לעשות רנוך צלצב שלם
 ונזכה לכתיבה וחתימה טובה לאלתר
 לחיים טובים ארוכים ולשלום וצל"ג
 צצ"א.

ענין 'עוברים בבני מרון'

א] צראש השנה כל צאי עולם עוצרין
 לפניו כצני מרון (ר"ה יח.). ואיתא שם
 בגמרא מאי כצני מרון, הכא תרגימו
 כצני אמרנא. ע"כ. וצראש"י פירש צני
 אמרנא ככבשים. וי"ל צדרך רמו ע"פ
 מ"ד צספה"ק קדושת לוי (לשיר השירים)
 עה"פ (שה"ש א, ט) אם לא תדעי לך
 היפה צנשים נאי לך צעקצי האן. הכלל
 הוא, כי יש אדם שעוצד את הצורה
 מחמת שהוא יודע שצודאי ישפיע עליו
 כל הטובות כשיעצוד אותו. ויש אדם
 שעוצד צלי שום טעם, רק מחמת שהוא
 יודע שצרא אותו וצרא כל הנמצאים, ועל

ידי זה הוא עוצדו צאמת. וזהו אדם
 וצהמה תושיע ה' (תהלים לו, ז). צני
 אדם שמשימין עצמם כצהמה. הרנון צזה,
 שעוצד את הצוצ"ה צלי שום טעם וכוונה
 על הטוב שיספיע עליו. כי כשאדם עוצד
 מחמת הטעם הוא צצחינת אדם, ומי
 שעוצד אותו צלי שום טעם, זהו צצחינת
 אדם וצהמה, שמשימין עצמם כצהמה,
 תושיע ה'. וכשאדם עוצד אותו מחמת
 טעם, שידוע שהצוצ"ה ישפיע עליו כל
 הטובות, אז הוא צצחינת נוקצא צצחינת
 מקבל. וכשאדם עוצד צלי שום טעם,
 אינו צצחינה זו. וזהו אם לא תדעי לך

מסתכלים על זרכי עצמם אלא על זרכי שמים, כן הקצ"ה ג"כ אינו מסתכל זרכי עצמו כזיכול, כלומר איך נהגו בני ישראל כל השנה כלפי הקצ"ה, אלא מסתכל על זרכי בני ישראל.

[ב] זראש השנה כל זאי עולם עוזרין לפניו כזני מרון (שס). ואיתא בגמרא מאי כזני מרון, ריש לקיש אמר כמעלת בית מרון. ופרש"י וז"ל, כמעלת בית מרון. הדרך קלה, ואין שנים יכולים לילך זה זלד זה, שהעמק עמוק משני זידי הדרך, ע"כ. נמצא מפירושו שז"ל נקטו הלשון בני מרון להורות שהקצ"ה שופט את בני האדם זר"ה זפרטות ממש, כי כל אחד עוזר לפניו כזיכול כמו בני מרון, היינו כמו שעוזרין שם על הר מרון, שאי אפשר לשני בני אדם לעזור שמה יחדיו, והוא דרך משל.

ויל"ד למה נקטו מעלת בית מרון דייקא, וכי חסרים מקומות כאלו שיש להם עמק עמוק מז' זידי הדרך, וזודאי לא דזר ריק הוא, וטעמא זעי. וי"ל ע"פ מ"ד בגמרא (סוכה מה:) וז"ל, ואמר חזקי' אמר רבי ירמי' משום רבי שמעון זן יוחאי יכול אני לפטור את כל העולם כולו מן הדין מיום שנזראתי עד עתה, ואילמלי אלעזר בני עמי, מיום שנזרר העולם ועד עכשיו, ואילמלי יותם זן עוזיהו עמנו, מיום שנזרר העולם עד סופו, ע"כ.

היפה זנשים. הרזון זזה, אם לא תרצה לידע הטעם מהעצדות, ואז לא תהי' זזחינת נוקצא זזחינת מקבל, זאי לך זעקזי הזאן. כמו שכתזנו אדם וזהמה, בני אדם שמשמין עצמן כזמהמה, תושיע ה', ע"כ.

וזזה י"ל זר"ה כל זאי עולם עוזרין לפניו כזני מרון. פי' כי זר"ה זריך האדם לסלק דעתו לגמרי מהיות זחינת מקבל, כי זחינת מקבל הוא זחינת נוקצא שהוא זחינת דינים, כי עי"ז דינים אותו אם ראוי לקבלה מזד מעשיו, ומי יזדק לפניו זדין. רק העיקר שיתפלל על מלכות שמים שיתרומם ושתכלה ממשלת זדון מן הארץ, וכמו שתקנו לנו אנשי כנה"ג לומר ותמלוך וכו' מלוך על העולם וכו' זאי מלך על כל הארץ וכו'.

כי זהו העיקר, וזכל עניני גשמיים יהי' אז זזחינת דורמיטא, וזריך לסלק את עצמו מכל זחינת עוה"ז, ואז יהי' זחינת דוכרר זחינת חסדים, ועי"ז יומתקו כל הדינים מעליו. וזה רמו לנו המשנה זמתק לשונו זר"ה כל זאי עוזרין לפניו, ואיך אפשר לעזור לפניו יתזרך כי מי יזדק לפניו זדין, עי"ז נתנו זגמרא ענה על זה, והוא, כזני אמרנא, שיהי' זזחינת אדם וזמהמה תושיע ה'. שלא יחשוב על עצמו כלום רק יתפלל על מלכות שמים וגלות השכינה, והקצ"ה מודד מדה כנגד מדה. וכמו שזני ישראל הקדושים אינם

(יותם בן עזיהו) חסיד, אצל היה לו חטא כי רק הצמות לא סרו. אילמלא לא היה זה יכול אני כו' מיום שנצרה העולם ועד עולם, ע"כ.

הרי שרשצ"י צעמס יש צו כח לפטור את העולם כולו מן הדין מיום שנצרה העולם עד סופו, לולי הי' צו נילוץ יותם בן עזיהו. אצל יהי' איך שיהי' צודאי הוא עומד ומסנגר על כל אחד מישראל. ומנינו בגמרא (שבת פט:) שלעת"ל יהי' יצחק אבינו ע"ה סניגורן של ישראל ויאמרו עליו כי אתה אבינו כי אברהם לא ידענו וישראל לא יכירנו (ישעי' סג, טז). כי הם יאמרו ימחו על קדושת שמיך יעו"ש. הרי מי שמלמד זכות עלינו ומוציא הדין לאור הוא נקרא עי"ז אבינו. וזה שאמרו בראש השנה כל באי עולם, פי' בני ישראל דייקא נקראים "באי עולם", כי נשמתם צאו מעולם העליון ממקום מחצב הנשמות לעולם השפל הזה שהוא מעלים ומסתיר על אור הנשמות, ורק הם עוזרין לפניו כבני מרון דייקא. כי ע"י שרשצ"י עומד שם לפני ה' ומלמד על בני ישראל זכות שמהא למשמרת שלום, עי"ז אנו יונאין צדימוס. וראה זה דבר פלא כי תיבות אלו כ"ל בא"י עול"ם עוזרין לפניו כבני מרון גימטריא ורצ"י שמעון יוחאי סניגור עה"כ. וע"כ אנו נקראים בראש השנה בני "מרון" דייקא, כי שם מנוחת כבודו כידוע, וממקומו הוא פונה צרחמיו

והנה איתא בכתבי הגאון הרמ"ע מפאנו ז"ל בספר גלגולי נשמות (אות ש' סי' ג') וז"ל, רבי שמעון בן יוחאי, הוא (נילוץ) יותם בן עזיהו, וז"ש צפורה [מ"ה ז'], ואמר חזקיה [אמר רבי ירמיה] משום רבי שמעון בן יוחאי יכול אני לפטור את [כל] העולם כולו מן הדין מיום שנצרתי עד (עכשיו) [עתה], ואילמלא אלעזר בני עמי מיום שנצרה העולם ועד (העולם) [עכשיו], ואילמלא יותם בן עזיהו עמנו מיום שנצרה העולם עד סופו. וקשה והלא [רבי] אלעזר היה עמו צמעה. ועוד אמר ואילמלא יותם בן עזיהו כו'. מה ענין שמטה אלל הר סיני. אלא הענין הוא כי רבי שמעון בן יוחאי הוא ממדת חסד, כנראה משבת פרק צמה מדליקין [ל"ג ז'] ציציאתם מן המערה, בכל מקום שהיה רבי אלעזר נתן עיניו היה נשרף, ורבי שמעון היה מסי. וכן אמר (ר"א) כשצאו עליו יסורין צאו אחי ורעי צצא מליעא פרק השוכר [את] הפועלים [פ"ד ז'], כי (ר"א) היה ממדת הדין.

וזה שאמר ואילמלא אלעזר בני עמי, כי הוא דין, ואין דין ורחמים מתישבים יחד, כי זכותי לצד דין (פי' צלי ר"א שהוא דין), יכול אני לפטור כו' מיום שנצרתי. ואילמלא אלעזר בני עמי, (פירוש) כ"א היה עמי ציחד, מיום שנצרתי ועד עכשיו. ואילמלא יותם בן עזיהו עמנו, כי רבי שמעון בן יוחאי מנילוץ היה, והיה

ללמוד סנגוריה על בני ישראל. או כלך לדרך זה צרא"ש השנה" כ"ל צא"י עול"ם עוברי"ן לפני"ו כצנ"י מרו"ן גימטריא רצ"י שמעו"ן צ"ן יוחא"י ויות"ם צ"ן עזיה"ו עומדי"ם מליצ"ים לפני"י הוי"ה עה"כ.

[ג] והנה איתא צמסנה (יומא ג, א) אמר להם הממונה לאו וראו אם הגיע זמן השחיטה וכו' אם הגיע הרואה אומר צרקאי, מתתיא צן שמואל אומר האיר פני כל המזרח עד שבצרון, והוא אומר הן ע"כ. ופירש"י (מנחות קא:) צסם הירושלמי שלפיכך הי' אומר עד שבצרון ציום הכפורים להזכיר זכות אבות, ע"כ. וצוה י"ל שעל כן יסד הפייטן רבי אמנון ז"ל הי"ד (צתפלת ונתנה תוקף) לסיים ולומר וכל צאי עולם עוברין לפניו כצנ"י מרו"ן, כדי להזכיר זכות רשצ"י שיתעורר זכותו לפטור את כל בני ישראל מן הדין, אכי"ר.

[ד] צרא"ש השנה כל צאי עולם עוברין לפניו כצנ"י מרו"ן שנאמר היוצר יחד לבס המצין אל כל מעשיהם. ואיתא שם בגמרא רב יהודה אמר שמואל כחיללות של צית דוד. פרש"י וכצנ"י מרו"ן, כצנ"י חיללות של מלך, לשון "מרות" ואדנות, וכך היו מונין אותם, יוצאים זה אחר זה צנא"תם למלחמה, ע"כ. ויל"ד איך משמע כאן כחיללות של צית "דוד" דייקא, הלא כל מלך הי' מונה חילותיו כן, וא"כ

למה נקט כחיללות של צית דוד דוקא. וי"ל ע"פ מ"ד צספה"ק דגל מחנה אפרים (פ' ואתחנן) וז"ל, והנה שורש מלכות צית דוד הוא, כי דוד הוא שורש מלכות כביכול אשר בכל משלה, וצלעדו לא ירים איש את ידו ואת רגלו בכל דבר קטן וגדול. כדאיתא צסם אר"ז [הצעש"ט] זללה"ה על דרוש חז"ל (זוהר ח"צ קע"ה:) לא גלו ישראל עד שכפרו צה' וצמלכות צית דוד. ולא יגאל אותם עד שיחזרו לה' ולדוד מלכם על דרך הפסוק (ש"צ כ, א) אין לנו חלק צדוד וגו' איש לאהליו. ואיתא (צמכילתא פרשת השירה פ"ו) אל תקרא לאהליו אלא לאלוהיו. וצעת הגאולה נאמר (הושע ג, ה) וצקשו את ה' אלהיהם ואת דוד מלכם.

וציאר הוא ז"ל כי ענין מלכות צית דוד הוא, כל דבר קטן וגדול שאדם עושה, אפילו השטת יד לכיסו ליקח ממנו שני פרוטות, ולא עלה צידו אלא אחת, נקרא מלכות צית דוד. פירוש להצין שהוא "מלכות" אשר בכל משלה, ומעורר אותו על ידי יסורים אלו לשוב לצוראו צרוך הוא כמאמרם ז"ל (ערכין טו:) היכי דמי יסורים וכו' ודברי פי חכם חן, ע"כ.

הרי כי צית דוד מורה מלכותו ית' אשר בכל משלה צהשגחה פרטית על כל דבר ודבר, וכל זה נעשה צרא"ש השנה. וכן צריך האדם להאמין צוה ולקבל עול

יריס איש את ידו ורגלו כנ"ל. וראה זה דבר פלא כי הם למדו את זה שעוצרין לפניו כזני מרון מהפסוק (תהלים לג, טו) היצר יחד לצם המצין אל מעשיהם. והנה היצר יחד לצ"ם המצין אל כ"ל מעשיהם גימטריא הו"א דו"ד השגח"ה פרטיו"ת.

מלכותו יתצרך שידקדק צמעשיו על כל פרט ופרט. וזה שאמר רב יהודה אמר שמואל כזני מרון פירושו כחיילות של צית דוד דייקא, כי על כל פרט ופרט האדם נידון, וכן הקצ"ה דן בהשגחה פרטיות על דבר קטן וגדול לכל אחד ואחד צפרט, ולא צכללות. וזהו נקרא צית דוד שורש מלכות אשר צלעדו לא

~ שיחות קודש ~

שלא יהיה תוהו, רק ישאר נברא, נמצא בכל ראש השנה נברא העולם ממש, ויוצא הבריאה מסוד התוהו.

איתא בספה"ק ליקוטי אמרים תניא (אגה"ק פי"ד) שהאור של שנה שעבר נסתלק בליל ר"ה, ובכל שנה ממשיכים אור חדש ע"י התקיעות להחיות העולמות כל משך שנה החדשה. כי בכל שנה ושנה הוא אור חדש עליון, כי האור שנתחדש והאיר בר"ה זה, הוא מסתלק בער"ה הבאה לשרשו. וז"ש (דברים יא, יב) מרשית השנה ועד אחרית שנה לבדה, ולכן כתיב מרשית חסר א', רומז על הסתלקות האור שמסתלק בליל ר"ה, עד אחר התקיעות, שיורד אור חדש עליון יותר, שלא היה מאיר עדיין מימי עולם אור עליון כזה, והוא מתלבש ומסתתר בארץ החיים שלמעלה

הנה איתא בספה"ק מאור עינים (האזינו) שבכל שנה בראש השנה נברא העולם מחדש וישראל ע"י תשובתם ומעשיהם הטובים מחזירים העולם מבחי' תוהו לבחי' תיקון, כמו שאמרו רז"ל (ר, ה, ח). בתשרי נברא העולם, ולא אמרו ברא העולם, אלא נברא, להורות כי תמיד הוא כן בכל ראש השנה, וראש השנה נברא העולם, ונמצא מסר גמר העשיה ביד ישראל, וכשהם מטיבים מעשיהם הרי טוב, ואם לאו מעצמו יחזור העולם לתוהו ובוהו, כיון שלא גמרו עשיית העולמות אלא קלקלו ביותר.

והקב"ה חפץ חסד הוא, על כן הוקבע יום הדין בראש השנה, שדן כל באי העולם, ואז מפחד ואימת הדין חוזרים בכל לבם אל ה', ומעוררים הרחמים של השם על ידי השופר, וממשיכים הרחמנות בעולם

שבראת וישתחוו לפניך כל הברואים וגו', וגם אומרים ויאתיו כל לעבדך ויקבלו כולם את עול מלכותך, כמו שיהיה לעתיד לבא לאחר הבירור, שגם האומות העולם יקבלו מלכותו יתברך.

ובשפת אמת (ר"ה תרל"ח) איתא דענין מלכיות זכרונות שופרות, הוא לקבל כל אחד מישראל על עצמו בר"ה עול מלכות שמים, והיא למסור נפשו בג' עבירות ע"ז ג"ע וש"ד, והם בחי' בכל לבבך נפשך מאודך, קבלת עול מלכות הוא נגד ע"ז, וזכרונות נגד ג"ע, ושופרות נגד שפיכות דמים, כי בצלם אלקים עשה [את] האדם.

ובכל לבבך הוא ג"כ עבודה שבלב, כי בע"ז עונשין גם על המחשבה, כמ"ש (יחזקאל יד, ה) תפוש את בני ישראל בלבם. והאמת כי ענין ע"ז אין לו שיעור, וכפי עבודה שבלב אדם כך נקרא אצלו עבודה זרה דבר שזרה לו כו'. ובכל נפשך הוא הרגשת הנפש, והוא בחי' זכרונות ג"ע כידוע. ובכל מאודך הוא תיקון כ"ד שחוץ מאדם, והוא קנאת איש מרעהו. וכפי מה שמוסרין כל מאודו בעבור ה', על ידי זה נכנס בכלל ישראל וניצול משפיכות דמים ואביזרייהו. והוא עיקר התפארת ישראל אשר בך אתפאר.

בספר **דברי חיים** להרה"ק מצאנז זי"ע (ר"ה ד"ה תקעו) איתא דבכל ר"ה נתחדש העולם כפי רצונם של הצדיקים. דיודע שבשעת בריאת העולם כל מעשה בראשית לדעתן נבראו. ופירש רש"י ז"ל בר"ה (יא.) ששאלם רצונם שיבראו.

ושלמטה, להחיות את כל העולמות כל משך שנה זו, אך גילוי מההסתר הזה תלוי במעשה התחתונים וזכותם ותשובתם בעשי"ת.

איתא בספר **עבודת ישראל** (ראש השנה) כי בר"ה ע"י תשובה ותקיעת שופר וע"י התפללות ממשיכים בחי' מלכותו ית' בעולם. דהנה הרשעים הכופרים בבחינת אלהי ישראל, דהיינו שתתבטל ח"ו הנהגת מדה במדה, ושפעת אדון כל תתפשט על הנבראים בסדר המערכה כמו שסידר מאז המזלות וכוכבים, ולא בבחינת התחדשות לפי סדר העבודה, כי אין ייחס לעילת על כל בעבודת ישראל. ועיקר הקטרוג בראש השנה על דרך זה, שרוצים להזכיר גנותן של ישראל, כדי שתתבטל חלילה זאת הנהגה אלהי ישראל, כיון שאינם עושים רצונו, אבל אנחנו בכשרון מעשינו בתשובה ובשופר ובתפללות הקב"ה ברוב רחמיו מתעורר להתחדש בר"ה מלכותו, ויאמר כל אשר נשמה באפו ה' אלהי ישראל מלך.

ובספר **פרי צדיק** (ר"ה, ז) איתא שבראש השנה נתעורר ההנהגה כבראשית המחשבה ע"כ הוא יומא דדינא, ולכן נקרא ראש השנה יומא דדינא, והוא דייקא בתשרי שהוא הזמן של התעוררות ראשית המחשבה כנ"ל, ובכל שנה ושנה נעשה התיקון מעט מעט, עד שנזכה לתכלית התיקון לעתיד לבא בשלימות כנ"ל, שיהיה מובחר הנהגת העולם רק בגבורות קדושים. ולכן אומרים ובכן תן פחדך על כל מה

הנופח מעצמו נופח וכו' עיי"ש. ולכן המצוה ביום ההוא שנברא, לנפוח בהבל פיו דייקא, כדי להזכירו מאן דנפח באפיו נשמת חיים בהוב"ש, ועל ידי זה יתעורר לתשובה להיטיב מעשיו.

בספר **ליקוטי תורה** (טשערנאביל לר"ה) איתא כי תשובה בר"ה מאיר לכללות השנה, ובאם האדם שם לבו לה', ומקבל על עצמו בפרט בר"ה שזה היום מאיר לכללות השנה, שלא יעשה שום עבירה במזיד ח"ו, ושלא להפריד את עצמו מהקב"ה, ומבקש על עצמו היום בר"ה שלא להרחיק אותו ממנו, ואז יהיה טוב לו בזה ובבא.

בספר **פאר לישרים** (אות קן) איתא דפעם בא הרה"ק ר' פנחס מקאריץ זי"ע לבית המדרש וקרוב אליו היה שטענדיר אחד, ואמר: שאפילו השטענדיר הי' דנין בר"ה, אם יתקיים או ישבר.

וכמו כן בר"ה שהוא כעין מעשה בראשית כמבואר בכתבים, ומתחדש השנה שיצאו מכח לפועל מעשה בראשית מחדש כידוע, שלכל שנה יש התחדשות, גם כן נתעורר בחינה זו של שאלה למעשה בראשית.

וגם זה מבואר (בב"ר פח, ז) שהקב"ה נמלך בנשמתן של צדיקים בשעת בריאה כמ"ש והמה עם המלך וגו' (דה"א ד, כג). והיינו משום שנשמתן של ישראל קדמה לכל, וכמבואר בזהר חדש קרוב לסופו, ולזה נמלך עמהם לבריאת העולם, וכמו כן בכל ר"ה נמלך בנשמתן של צדיקים אם לחדש השנה, ועל איזה אופן, ולדעתם נתחדש השנה לטובה.

בספר **צבי לצדיק** (מאמרי חודש תשרי, מאמר ב' אות י"א) מבואר טעם פשוט על מצות תקיעת שופר, יש לומר שהוא לזכר ולהזכיר את האדם, אשר בו ביום ההוא בר"ה נעשה ונברא כידוע. והוא על פי המבואר בזוהר הקדוש על ויפח באפיו וכו' (בראשית ב, ז) שכביכול